

Програма/мярка:

Програма за развитие на селските райони (ПРСР) за периода 2007-2013 година

Мярка 321 "Основни услуги за населението и икономиката в селските райони"

Цели:

1. подобряване мобилността на работната сила и привлекателността за развитие на бизнес в селските райони чрез подобряване на пътната инфраструктура;
2. подобряване условията за живот в селските райони чрез подобряване на достъпа до качествена водоснабдителна и канализационна инфраструктура;
3. подобряване достъпа на населението на селските райони до културни, спортни и свързани със свободното време и отдиха услуги;
4. подобряване достъпа на населението от селските райони до социални услуги и по-специално този на децата и уязвимите групи от населението;
5. подобряване достъпа до услуги, свързани с информационните и комуникационните технологии.

Срокове за кандидатстване: 08 юли – 02 август 2013 г.

Какви дейности/разходи се финансират?

Дейности:

Финансова помощ се предоставя за инвестиции в инфраструктура, обзавеждане и/или оборудване за:

1. строителство, реконструкция и рехабилитация на съществуващи общински пътища и мостове; строителството на нови пътища се подпомага в изключителни случаи, когато кандидатът може да докаже важни социални и икономически ползи;
2. строителство/реконструкция/рехабилитация на водоснабдителни системи и съоръжения;
3. строителство/реконструкция/рехабилитация на канализационни системи и съоръжения;
4. изграждане или рехабилитация на малка инфраструктура за управление на животинските отпадъци (само трупосъбирателни площадки);
5. изграждане или рехабилитация и оборудване на инсталации/мощности за производство на топлинна и/или електрическа енергия за сгради общинска собственост и/или сгради, които предоставят различни обществени услуги, от възобновяеми енергийни източници; изграждане на разпределителна мрежа за биогорива или произведена от биомаса или други възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) топлинна/електрическа енергия;
6. инвестиции за подобряване на енергийната ефективност на общински или други сгради, използвани за предоставяне на обществени услуги;

7. изграждане на нови или подобряване на съществуващи центрове за предоставяне на културни услуги (културни центрове, театри, библиотеки), включително създаването на мобилни такива;
8. изграждане или подобряване на центрове за отдых, свободно време и спорт (спортни и младежки центрове и др.);
9. изграждане или подобряване на центрове за социални услуги:
 - а) грижи за деца (детски ясли, детски градини), включително специализиран транспорт;
 - б) грижи за възрастни хора и хора с увреждания (като дневни центрове и др.), включително специализиран транспорт;
 - в) за деца и младежи, предвидени в Националната стратегия "Визия за деинституционализация на децата в Република България" и Плана за действие за изпълнение на Националната стратегия "Визия за деинституционализация на децата в Република България", включително специализиран транспорт;
10. изграждане или подобряване на центрове, предоставящи услуги, свързани с използването на информационни и комуникационни технологии (здравни съвети, подпомагане на бизнеса, общински услуги и др.), включително създаването на мобилни центрове.

Разходи:

Допустими за финансово подпомагане са следните разходи, предназначени за постигане целите на проекта:

1. изграждане и/или реконструкция или ремонт на сгради и/или помещения и/или друга недвижима собственост;
2. закупуване на нови машини, съоръжения, обзавеждане и оборудване, включително и компютърен софтуер и специализирана техника, до пазарната им стойност, включително чрез финансов лизинг;
3. закупуване на книги, аудио- и видеоматериали до пазарната им стойност, ако са част от инвестиция за предоставяне на нова услуга, включително чрез финансов лизинг;
4. разходи за закупуване на превозни средства до пазарната им стойност за осигуряване на услугите за допустимите дейности по т. 7, 9 и 10, включително чрез финансов лизинг;
5. общи разходи, свързани с консултации, разходи за архитекти и инженери, включващи разходите за предпроектни проучвания, подготовка на идеен и/или работен/технически проект, по смисъла на Наредба № 4 от 2001 г. за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти, разходите за изготвяне на доклад за оценка на съответствието на инвестиционния проект със съществените изисквания към строежите, строителен надзор, такси, анализ на икономическите и социалните ползи, необходими за подготовката, изпълнението и отчитането на дейностите по проекта, както и разходи за изработване на информационна табела или билборд.

Кой може да кандидатства? Изисквания:

За подпомагане могат да кандидатстват:

1. общини, посочени в приложение № 1 от НАРЕДБА № 25 от 29.07.2008 г., за допустимите дейности с изключение на т. 9, буква "а" и буква "в";
2. общини, посочени в приложение № 2 от [НАРЕДБА № 25 от 29.07.2008 г.](#), за допустимите дейности, включени в т. 2 и 3;
3. общини, посочени в приложение № 2а от НАРЕДБА № 25 от 29.07.2008 г., за допустимите дейности по т. 9, буква "в";
4. юридически лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ), регистрирани по Закона за юридическите лица с нестопанска цел, за допустимите дейности по т. 7, 8, 9, буква "а" и буква "б" и 10;
5. читалища, регистрирани по Закона за народните читалища, за допустимите дейности по т. 5, 6, 7, 8, 9, буква "а" и буква "б" и 10.
6. Кандидатите по т. 4 и 5 се подпомагат при следните условия:
 - да имат седалище на територията на община от приложение № 3 от НАРЕДБА № 25 от 29.07.2008 г.;
 - дейностите по проекта да се изпълняват на територията на община от приложение № 1 от НАРЕДБА № 25 от 29.07.2008 г.;
 - основният предмет на дейност на ЮЛНЦ да е свързан с дейността/услугата, за която те кандидатстват да развият.
7. Кандидатите се подпомагат, при условие че:
 - нямат изискуеми задължения към Държавен фонд "Земеделие";
 - не са в открито производство по несъстоятелност или не са обявени в несъстоятелност, с изключение на общини;
 - не са в производство по ликвидация, с изключение на общини;
 - нямат изискуеми публични задължения към държавата, с изключение на общини.

Изисквания към проектите:

1. Подпомагат се проекти, които се осъществяват на територията на общините, посочени в приложение № 1.
2. Подпомагат се проекти за инвестиции за допустимите дейности по т. 2 и 3, които се осъществяват на територията на населените места, посочени в Приложение № 2 от [НАРЕДБА № 25 от 29.07.2008 г.](#)
3. Подпомагат се проекти за инвестиции за допустимите дейности по т. 9, буква "в", които се осъществяват на територията на общините, посочени в приложение № 2а.
4. Проектите се подпомагат ако дейностите съответстват на приоритетите на общинския план за развитие на съответната община, удостоверено с решение на общинския съвет.
5. Проектите се подпомагат, ако дейностите, свързани с инвестиции за подобряването на енергийната ефективност, отговарят на общинската програма за енергийна ефективност на съответната община, удостоверено с решение на общинския съвет.

6. Подпомагат се проекти за изграждане на нови или подобряване на съществуващи центрове, предоставящи услуги, свързани с използването на информационни и комуникационни технологии, включително създаването на мобилни такива, само при наличие на доказана възможност за достъп до широколентов интернет или е разработен план за осигуряване на адекватен достъп до интернет услуги.
7. Инвестиционните проекти за строителство на нова В и К мрежа следва да бъдат одобрени от общински експертен съвет по устройство на територията (ОЕСУТ) и да са съгласувани със съответното В и К дружество.
8. При проекти за реконструкция и/или изграждане на ВиК мрежа инвестиционният проект може да включва и възстановяване на пътната/уличната настилка.
9. Проектите за допустимите дейности по т. 1, с изключение строителството на нов път, трябва да са за общински пътища, указани в Решение № 236/13.04.2007 г. на Министерския съвет за утвърждаване списък на общинските пътища или Решение № 155 от 14.03.2009 г. на Министерския съвет за изменение и допълнение на Решение № 236 на Министерския съвет от 2007 г. за утвърждаване на списък на общинските пътища.
10. Проектите за дейности, касаещи строителството на нови пътища, се подпомагат при условие, че кандидатът представи предпроектно проучване, придружено с анализ на икономическите и социалните ползи, който е одобрен с протокол и решение на ОЕСУТ.
11. Проектите за допустимите дейности по т. 9, буква "в" се подпомагат при условие, че:
 - отговарят на изискванията на Националната стратегия "Визия за деинституционализация на децата в Република България" и Плана за действие за изпълнение на Националната стратегия "Визия за деинституционализация на децата в Република България";
 - отговарят на изискванията на Наредба № 4 от 2009 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хората с увреждания (ДВ, бр. 54 от 2009 г.);
 - Държавната агенция за закрила на детето е съгласувала заданието за проектиране, техническия или работния проект и техническите спецификации на оборудването и обзавеждането;
 - общинският съвет е приел решение, с което декларира, че поема ангажимент за създаване на съответните социални услуги, които ще бъдат поддържани за срок не по-малък от пет години след въвеждане на обекта в експлоатация, и децата и младежите ще бъдат прехвърлени към новосъздадената социална услуга в срок до пет месеца след подаване на заявка за окончателно плащане на проекта.
 - Техническият или работният проект и техническите спецификации на оборудването и обзавеждането, включени в проекта, трябва да отговарят на изискванията на Наредбата за критериите и стандартите за социални услуги за деца (ДВ, бр. 102 от 2003 г.).
 - Проекти, включващи изграждане на площадки за игра, трябва да отговарят на изискванията на Наредба № 1 от 2009 г. за условията и реда за устройството и безопасността на площадките за игра (ДВ, бр. 10 от 2009 г.).
 - При изграждане на център за настаняване от семеен тип строително-монтажните работи трябва да са само за ново строителство.

- Не се допуска изграждане на център за настаняване от семеен тип до друг център за настаняване от семеен тип с изключение на случаите, когато Държавната агенция за закрила на детето е дала положително становище за изграждането на най-много до два центъра за настаняване от семеен тип един до друг.
- В случаите, когато в приложение № 2а е предвидено в една община да се изгради повече от един център за настаняване от семеен тип или центрове за настаняване от семеен тип и защитено жилище, кандидатът трябва да включи всички инвестиции в един проект.

Продължителност на проектите:

30 /тридесет/ месеца, считано от датата на подписването на договора за отпускане на финансова помощ

Размер на допустимите разходи:

1. Минималният размер на допустимите разходи, за които се кандидатства по проект, е левовата равностойност на 10 000 евро.
2. Максималният размер на допустимите разходи, за които се кандидатства по проекти, представени от общини, е левовата равностойност на 3 000 000 евро.
3. Максималният размер на допустимите разходи, за които се кандидатства по проект, представен от юридическо лице с нестопанска цел или читалище, е левовата равностойност на 500 000 евро.
4. Една община може да бъде подпомогната за проекти, одобрени по реда на тази наредба, като общият размер на допустимите разходи не може да надхвърля левовата равностойност на 10 000 000 евро за периода на прилагане на ПРСР, с изключение на инвестиции по т. 9, буква „в“ от допустимите дейности
5. Една община може да бъде подпомогната за проекти съгласно т. 5 от допустимите дейности, одобрени по реда на приложимата наредба, като общият размер на допустимите разходи не може да надхвърля левовата равностойност на 4 000 000 евро за периода на прилагане на ПРСР.
6. Една община може да бъде подпомогната за проекти съгласно т. 9, буква „в“ от допустимите дейности, одобрени по реда на приложимата наредба, като общият размер на допустимите разходи не може да надхвърля:
 - 686 452 лв. за център за настаняване от семеен тип;
 - 344 738 лв. за защитено жилище;
 - 344 738 лв. за дневен център;
 - 344 738 лв. за център за социална рехабилитация и интеграция.

Интензитет на помощта:

1. Финансовата помощ е в размер сто процента от общите допустими разходи за проекти на общини и за проекти, подадени от кандидати - юридически лица с

нестопанска цел, или читалища, които не генерират приходи и са в обществен интерес.

2. Финансовата помощ е в размер на 70 % от общите допустими разходи за проекти извън случаите по т. 1.
3. Финансовата помощ за ползвател - юридическо лице с нестопанска цел или читалище, не може да надхвърля левовата равностойност на 200 000 евро за период от три последователни данъчни години (годината на плащане и две предходни години).
4. Финансовата помощ за един ползвател - юридическо лице с нестопанска цел или читалище, за проекти в сектор "сухопътен транспорт" не може да надхвърля левовата равностойност на 100 000 евро за три последователни данъчни години (годината на плащане и две предходни години).
5. Максималният размер на финансовата помощ не трябва да надвишава размера по т. 3 и 4 за кандидатите и/или ползвателите юридически лица с нестопанска цел, регистрирани по Закона за юридическите лица с нестопанска цел (ЗЮЛНЦ), които са предприятия партньори и/или свързани предприятия по смисъла на Закона за малките и средните предприятия (ЗМСП).

Плащания:

1. Плащанията по проект могат да бъдат авансови, междинни и окончателни.
2. Авансово плащане и/или междинно плащане се извършват, при условие че са включени в договора за отпускане на финансова помощ.
3. Авансовото плащане е в размер до 50 на сто от стойността на одобрената финансова помощ по проекта.
4. Авансово плащане се допуска, при условие че неговият размер надвишава левовата равностойност на 2000 евро.
5. Междинно плащане е допустимо, но не повече от два пъти за периода на изпълнение на проекта, в случаите, когато кандидатите са общини, и един път за периода на изпълнение на проекта за всички останали ползватели на помощта.
6. Междинното плащане е допустимо за одобрена от Разплащателната агенция обособена част от инвестицията, при условие че неговият размер надвишава левовата равностойност на 5000 евро.

Източник на информация:

<http://www.prsr.government.bg/>

Приложение 1. Списък на общините в селски райони в Република България, които са извън агломерационни ареали

1	Алфатар	46	Гърмен	91	Летница	136	Своге
2	Антон	47	Две могили	92	Лозница	137	Симеоновград
3	Антоново	48	Девин	93	Луковит	138	Симитли
4	Априлци	49	Джебел	94	Лъки	139	Ситово
5	Ардино	50	Димово	95	Любимец	140	Сливница
6	Баните	51	Долна баня	96	Мадан	141	Сливо поле
7	Банско	52	Долни Чифлик	97	Маджарово	142	Смядово
8	Батак	53	Доспат	98	Макреш	143	Средец
9	Белене	54	Драгоман	99	Малко Търново	144	Стамболово
10	Белица	55	Дряново	100	Медковец	145	Стражица
11	Белоградчик	56	Дългопол	101	Мизия	146	Стралджа
12	Берковица	57	Елена	102	Минерални бани	147	Стрелча
13	Бобов дол	58	Елхово	103	Мирково	148	Струмляни
14	Бобошево	59	Етрополе	104	Момчилград	149	Суворово
15	Бойница	60	Завет	105	Мъглиж	150	Сунгурларе
16	Бойчиновци	61	Земен	106	Невестино	151	Сухиндол
17	Болярово	62	Златарица	107	Неделино	152	Съединение
18	Борино	63	Златица	108	Несебър	153	Твърдица
19	Борован	64	Златоград	109	Никола Козлево	154	Тервел
20	Борово	65	Ивайловград	110	Николаево	155	Тетевен
21	Братя Даскалови	66	Иваново	111	Никопол	156	Тополовград
22	Брацигово	67	Искър	112	Ново село	157	Трекляно
23	Брегово	68	Исперих	113	Омуртаг	158	Трън
24	Брезник	69	Ихтиман	114	Опака	159	Трявна
25	Брезово	70	Каварна	115	Опан	160	Тутракан
26	Брусарци	71	Кайнарджа	116	Оряхово	161	Угърчин
27	Бяла	72	Калояново	117	Павел баня	162	Хаджидимово
28	Бяла	73	Каолиново	118	Павликени	163	Хайредин
29	Велики Преслав	74	Кирково	119	Перушица	164	Хисаря
30	Венец	75	Кнежа	120	Пирдоп	165	Хитрино
31	Ветово	76	Ковачевци	121	Полски Тръмбеш	166	Цар Калоян
32	Ветрино	77	Козлодуй	122	Пордим	167	Царево
33	Вълчедръм	78	Копривщица	123	Правец	168	Ценово
34	Вълчи дол	79	Костенец	124	Приморско	169	Чавдар
35	Върбица	80	Котел	125	Разлог	170	Челопеч
36	Вършец	81	Кочериново	126	Ракитово	171	Чепеларе
37	Генерал Тошево	82	Кресна	127	Рила	172	Черноочене
38	Георги Дамяново	83	Криводол	128	Роман	173	Чипровци
39	Главиница	84	Кричим	129	Рудозем	174	Чупрене
40	Годеч	85	Крумовград	130	Руен	175	Шабла
41	Горна Малина	86	Крушари	131	Ружинци	176	Ябланица
42	Грамада	87	Кубрат	132	Самуил	177	Якимово
43	Гулянци	88	Кула	133	Сапарева баня	178	Якоруда
44	Гурково	89	Левски	134	Сатовча		
45	Гълъбово	90	Лесичево	135	Свиленград		

Приложение №2а

	Област	Община	Брой центрове за настаняване от семеен тип	Брой защитени жилища	Брой дневни центрове	Брой центрове за социална рехабилитация и интеграция
1.	Варна	Долни чифлик	1			
2.	Велико Търново	Павликени	2	1		1
		Стражица		1		
		Елена		1		
3.	Видин	Кула		1		
		Белоградчик	1			
4.	Добрич	Крушари		1		
5.	Кърджали	Момчилград	1			
6.	Ловеч	Луковит	2			1
7.	Монтана	Берковица	1			
8.	Плевен	Пордим	2	1		1
		Левски	1			1
9.	Разград	Исперих	1		1	
10.	Русе	Бяла		1		1
11.	Силистра	Тутракан	1			1
12.	Сливен	Котел	1			1
13.	Област София	Правец	1	1		1
14.	Хасково	Свиленград		1		
15.	Ямбол	Елхово	1			

Приложение №3. Списък на общините, намиращи се в селските райони на Република България

Област	Общини
Благоевград	Банско, Белица, Гоце Делчев, Гърмен, Кресна, Петрич, Разлог, Сандански, Сатовча, Симитли, Струмяни, Хаджидимово, Якоруда
Бургас	Айтос, Камено, Карнобат, Малко Търново, Несебър, Поморие, Приморско, Руен, Созопол, Средец, Сунгурларе, Царево
Варна	Аврен, Аксаково, Белослав, Бяла, Ветрино, Вълчи дол, Девня, Долни чифлик, Дългопол, Провадия, Суворово
Велико Търново	Елена, Златарица, Лясковец, Павликени, Полски Тръмбеш, Стражица, Сухиндол
Видин	Белоградчик, Бойница, Брегово, Грамада, Димово, Кула, Макреш, Ново село, Ружинци, Чупрене
Враца	Борован, Бяла Слатина, Козлодуй, Криводол, Мездра, Мизия, Оряхово, Роман, Хайредин
Габрово	Дряново, Севлиево, Трявна
Добрич	Балчик, Генерал Тошево, Добрич - селска, Каварна, Крушари, Тервел, Шабла
Кърджали	Ардино, Джебел, Кирково, Крумовград, Момчилград, Черноочене
Кюстендил	Бобов дол, Бобошево, Кочериново, Невестино, Рила, Сапарева баня, Трекляно
Ловеч	Априлци, Летница, Луковит, Тетевен, Троян, Угърчин, Ябланица
Монтана	Берковица, Бойчиновци, Брусарци, Вълчедръм, Вършец, Георги Дамяново, Лом, Медковец, Чипровци, Якимово
Пазарджик	Батак, Белово, Брацигово, Велинград, Лесичево, Панагюрище, Пещера, Ракитово, Септември, Стрелча
Перник	Брезник, Земен, Ковачевци, Радомир, Трън
Плевен	Белене, Гулянци, Долна Митрополия, Долни Дъбник, Искър, Кнежа, Левски, Никопол, Пордим, Червен бряг
Пловдив	Брезово, Калояново, Карлово, Кричим, Куклен, Лъки, Марица, Перушица, Първомай, Раковски, "Родопи", Садово, Сопот, Стамболийски, Съединение, Хисаря
Разград	Завет, Исперих, Кубрат, Лозница, Самуил, Цар Калоян
Русе	Борово, Бяла, Ветово, Две могили, Иваново, Сливо поле, Ценово
Силистра	Алфатар, Главиница, Дулово, Кайнарджа, Ситово, Тутракан
Сливен	Котел, Нова Загора, Твърдица
Смолян	Баните, Борино, Девин, Доспат, Златоград, Мадан, Неделино, Рудозем, Чепеларе
София-област	Антон, Божурище, Ботевград, Годеч, Горна Малина, Долна баня, Драгоман, Елин Пелин, Етрополе, Златица, Ихтиман, Копривщица, Костенец, Костинброд, Мирково, Пирдоп, Правец, Самоков, Своге, Сливница, Чавдар, Челопеч
Стара Загора	Братя Даскалови, Гурково, Гълъбово, Мъглиж, Николаево, Опан, Павел баня, Раднево, Чирпан
Търговище	Антоново, Омуртаг, Опака, Попово
Хасково	Ивайловград, Любимец, Маджарово, Минерални бани, Свиленград, Симеоновград, Стамболово, Тополовград, Харманли
Шумен	Велики Преслав, Венец, Върбица, Каолиново, Каспичан, Никола Козлево, Нови пазар, Смядово, Хитрино
Ямбол	Болярово, Елхово, Стралджа, Тунджа